

Sygn. akt II Ca 671/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Katarzyna Serafin-Tabor
-----------------	-----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2016 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo akcyjnej w K.

przeciwko I. M.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dnia 16 października 2015 r. sygn. akt XII C 3251/15/P upr.

1. zmienia zaskarżony wyrok, nadając mu brzmienie:

I. zasądza od pozwanej I. M. na rzecz strony powodowej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo akcyjnej w K. kwotę 27,45 (dwadzieścia siedem, 45/00) zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 17 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. kosztami postępowania obciąża stronę powodową.

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. kosztami postępowania odwoławczego obciąża stronę powodową.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 kwietnia 2016 r.

Niniejsza sprawa była rozpoznana przez Sąd Rejonowy w postępowaniu uproszczonym. Również Sąd Okręgowy jako Sąd II instancji rozpoznał sprawę w postępowaniu uproszczonym.

Sąd Odwoławczy nie prowadził postępowania dowodowego, zatem na zasadzie art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku obejmować będzie jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej rozstrzygnięcia z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja strony powodowej okazała się bezzasadna, aczkolwiek nie wszystkim podniesionym w niej zarzutom można odmówić słuszności.

Zarzut naruszenia art. 339 § 2 k.p.c. był częściowo trafny, bowiem Sąd Rejonowy uznał, że strona powodowa nie wykazała podstawy i wysokości roszczenia. Zaznaczyć należy, że w niniejszej sprawie pozwana prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy nie stawiała się na nią ani też nie złożyła odpowiedzi na pozew. W tych okolicznościach zachodziły podstawy do wydania wyroku zaocznego, o którym stanowi art. 339 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny (§ 1). W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (§ 2). Domniemanie to zastępuje postępowanie dowodowe jedynie wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, OSNCP 1972, z. 7-8, poz. 150). Niezależnie jednak od ustalenia podstawy faktycznej sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Zatem oddalenie powództwa ze wskazaniem na niesprostanie przez stronę powodową ciężarowi dowodu nie było trafne. Niemniej jednak zaskarżony wyrok w znacznej części odpowiada prawu.

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że w świetle obowiązujących przepisów prawa materialnego, twierdzenie strony powodowej, że pozwana pozostaje w zwłoce z zapłatą kwoty 948,12 zł jest bezzasadne. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że na łączną kwotę zobowiązania pozwanej składała się kwota pożyczki – 1.500 zł, opłata za wybraną przez pozwaną opcję (...) – 920,67 zł oraz oprocentowanie pożyczki liczone do dnia wymagalności – 117,45 zł. Jednocześnie strona powodowa potwierdziła, że pozwana uiściła kwotę 1.590 zł, która pomniejszyła zobowiązanie dochodzone pozwem. Jednocześnie strona powodowa nie wskazała w jaki sposób kwota uiszczona przez pozwaną została zaliczona na poczet długu ani nie przedstawiła szczegółowych wyliczeń w tym zakresie. Zatem nie pozostało nic innego jak tylko przyjąć, że zapłacona kwota 1.590 zł zaspokoiliła roszczenie w zakresie kwoty pożyczonego kapitału. Ocenie zatem podlegało roszczenie z tytułu odsetek oraz opcji (...).

W zakresie odsetek ocena zasadności roszczenia w świetle przepisów prawa materialnego wskazuje, że nie przekraczały one odsetek maksymalnych o jakich mowa w art. 359 k.c., które wynosiły odpowiednio w okresie 21.04.2010 - 19.01.2011 – 20%, w okresie 20.01.2011 - 5.04.2011 – 21%, a od dnia 20.04.2011 – 22%. Nie ma zatem podstaw do kwestionowania odsetek w kwocie 117,45 zł, należy je jedynie pomniejszyć o kwotę 90 zł, pozostała po zaliczeniu wpłat pozwanej na świadczenie główne. Zatem z tytułu odsetek pozostała do zapłaty kwota 27,45 zł.

Ostatnim elementem objętym pozwem była opłata za opcję (...) w kwocie 920,67 zł. W ocenie Sądu Okręgowego postanowienia umowy pożyczki pomiędzy stroną powodową, a pozwaną naruszają art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2 z 2001r., Nr 100, poz.1081 ze zm.), obowiązujący w chwili zawarcia umowy pożyczki. Zgodnie z art. 2 tej ustawy, kredyt konsumencki to umowa, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w jakiegokolwiek postaci. W szczególności kredytem konsumenckim jest umowa pożyczki. Przedmiotowa umowa w ocenie Sądu Okręgowego spełnia te przesłanki i należy ją oceniać mając na uwadze reżim prawny tej ustawy. Zgodnie z art. 7a tejże ustawy, łączna kwota wszystkich opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem umowy o kredyt konsumencki, z wyłączeniem udokumentowanych lub wynikających z innych przepisów prawa kosztów, związanych z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń (w tym kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 4), nie może przekroczyć 5% kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego. Uznać zatem należy, że opłata za obsługę pożyczki w domu zmierza do obejścia przepisu ustawowego określającego maksymalną wysokość opłaty. Opłata w rzeczywistości miała pełnić rolę wynagrodzenia dla pożyczkodawcy za udzielenie pożyczki. Za taką wykładnią przemawia w szczególności postanowienie umowy obowiązujące w sytuacji, gdyby klient nie wyraził zgody na pakiet (...). Wówczas do zawarcia pożyczki nie dochodziło, lecz klient winien był złożyć wniosek na specjalnym formularzu o udzielenie pożyczki, a powód dokonywał oceny zdolności kredytowej klienta, mógł też wniosek odrzucić, jeżeli wniosek został wypełniony „nieczytelnie”, „nieprawidłowo”, czy „nierzetelnie” (k. 9). Prowadzi to do wniosku, że strona powodowa, w przypadku zgody klienta na pakiet, udzielała pożyczki od razu, bez konieczności spełnienia dalszych formalności i bez dokonywania przez powoda oceny zdolności kredytowej klienta.

Ilość formalności koniecznych do zrealizowania oraz ocenny charakter decyzji powoda w przypadku braku zgody klienta na pakiet wskazuje na wprowadzenie tych obostrzeń po to, aby klient, chcąc uzyskać pożyczkę, zgodził się na dodatkową opłatę. Wskazany wywód przemawia za uznaniem, że zgoda klienta na pakiet (...) była warunkiem zawarcia umowy, a kwota z tego tytułu była tym samym dodatkowym wynagrodzeniem powoda za udzielenie pożyczki. Tym samym kwotę należną za omawiany pakiet należy traktować jako dodatkową opłatę za udzielenie pożyczki. Opłata taka powoduje obejście w umowie przepisów o maksymalnej wysokości opłat związanych z zawarciem umowy, określonych w art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim, który ma w sprawie zastosowanie, albowiem strony zawarły umowę w czasie jego obowiązywania, a to w dniu 20 kwietnia 2010 roku. Należało mieć na uwadze, że opłata za pakiet (...) znacząco przekracza owe 5% udzielonej pożyczki, stanowi ponad połowę wysokości rzeczywiście udzielonej pożyczki. Ponadto przewidziana jest ona w umowie obok opłaty przygotowawczej wynoszącej 5% udzielonej pożyczki. Jej przewidzenie w umowie w ocenie Sądu Okręgowego powoduje, że koszty udzielonej pożyczki są nadmierne. Z tych względów uznać należało, że jej zawarcie w umowie miało na celu obejście prawa, a to przepisu o maksymalnej wysokości opłat związanych z zawarciem umowy pożyczki, przytoczonego wcześniej. Jako takie kwestionowane postanowienie umowy uznać należało za nieważne (art. 58 § 1 i 2 k.c.).

Roszczenie strony powodowej okazało się zatem uzasadnione jedynie co do kwoty 27,45 zł z tytułu odsetek.

O odsetka orzeczono na podstawie art. 481 k.c. zasądzając je od dnia wytoczenia powództwa przy uwzględnieniu, że zasądzono świadczenie z tytułu odsetek (art. 482 k.c.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok jak w punkcie 1., oddalając apelację w pozostałym zakresie na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania w obu instancjach orzeczono na zasadzie art. 100 k.p.c. obciążając nimi w całości stronę powodową, która ostała się ze swoim żądaniem jedynie w około 3%.